

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 364/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť A. K., zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Durajom, Sládkovičova 1700, Čadca, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 158/2013 a jeho uznesením z 23. januára 2014, ako aj postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tos 12/2014 a jeho uznesením zo 4. februára 2014 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 20. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2014 doručená sťažnosť A. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 158/2013 a jeho uznesením z 23. januára 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 23. januára 2014“), ako aj postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tos 12/2014 a jeho uznesením zo 4. februára 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu zo 4. februára 2014“) v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 20. decembra 2013 (ďalej len „žiadosť o prepustenie z väzby“).

Zo sťažnosti, z príloh k nej priložených, ako aj z fotokópie spisového materiálu, ktorý si ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania veci vyžiadal z okresného súdu, vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Sťažovateľ je stíhaný väzobne. Do väzby bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 10/2013 zo 14. mája 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 21/2013 z 28. mája 2013 z dôvodu existencie väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba u sťažovateľa začala plynúť 10. mája 2013.

Dňa 23. decembra 2013 bola Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, odboru kriminálnej polície, oddeleniu všeobecnej kriminality Dolný Kubín (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby v súlade s § 79 ods. 3 Trestného poriadku; sťažovateľ súčasne ďalšími návrhmi požiadal o nahradenie väzby podľa § 80 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka, peňažnou zárukou, ako aj zárukou dôveryhodnej osoby.

Okresné riaditeľstvo 7. januára 2014 predložilo predmetnú žiadosť o prepustenie z väzby Okresnej prokuratúre Námestovo (ďalej len „okresná prokuratúra“), ktorá ju obratom predložila okresnému súdu. Okresný súd uznesením z 23. januára 2014 ponechal sťažovateľa vo väzbe a zároveň neprijal jeho písomný sľub ani nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, peňažnú záruku a ani záruku dôveryhodnej osoby. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ na neverejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú bližšie písomne odôvodnil podaním z 27. januára 2014, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením zo 4. februára 2014 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Pokiaľ ide o skutkový stav a dosiaľ vykonané dokazovanie, sťažovateľ uvádza, že *„nebolo jednoznačne preukázané, že by... páchal trestnú činnosť za účelom ďalšieho predaja zakázaných látok, tak ako mu to kladie za vinu obžaloba. Naopak z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že trestnú činnosť nepáchal. Doteraz zistené konkrétne skutočnosti, ako zákonné podmienky (materiálne a formálne) odôvodňujúce väzbu sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku, musia byť preukázané nielen pri vzatí sťažovateľa do väzby, ale musia pretrvávajúť aj počas celej väzby a podľa názoru sťažovateľa v tomto štádiu trestného konania tieto dôvody pominuli. Ak tieto konkrétne skutočnosti zaniknú a nie sú nahradené inými relevantnými konkrétnymi skutočnosťami, zanikne i dôvod pre ďalšiu väzbu sťažovateľa. Požiadavka preskúmania podmienok väzby vychádza z potreby preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť, s poukazaním na právne kritéria, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako i prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú. Väzba má mať striktné obmedzené trvanie.“*

Sťažovateľ je toho názoru, že vyšetrovateľ porušil jeho práva *„na prednostné a urýchlené vybavenie veci (§ 2 ods. 6 Tr. por.) a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote (čl. 5 ods. 3 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd)“*, a to tým, že *«žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá mu bola doručená dňa 23. 12. 2013 (keďže bola obhajcom zaslaná prvou triedou dňa 20. 12. 2013) predložil prokurátorovi až dňa 07. 01. 2014. Vyšetrovateľ si zrejme neuvedomil, že celková lehota na rozhodnutie o väzbe, (ktorá je Ústavným súdom SR, Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu*

akceptovaná na rozhodnutie o väzbe) sa počíta od okamihu, kedy dôjde OČTK, ktorým je aj vyšetrovateľ OR PZ, do okamihu kedy je obhajcovi, resp. obvinenému doručené rozhodnutie Krajského súdu o prípadne podanej sťažnosti... Vyšetrovateľ nemôže z lehoty, ktorú ESLP len vo výnimočných prípadoch akceptuje dlhšiu ako 1 mesiac „spotrebovať 16 dní.“ Vyšetrovateľ teda nekonal urýchlene a ospravedlniť ho nemôže ani okolnosť, že boli vianočné sviatky, resp. pripravoval návrh na podanie obžaloby.».

Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje tiež na § 79 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého je aj policajt povinný skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. Vyšetrovateľ mal teda podľa sťažovateľa „bezodkladne odstúpiť žiadosť o prepustenie prokurátorovi, čo sa však nestalo. Takýto postup vyšetrovateľa vo väzobnej veci považujeme za neprijateľný a porušujúci už vyššie uvedené práva sťažovateľa. Poukazujeme pritom na nálezy ústavného súdu, ktoré obdobné ne/konanie, OČTK už v minulosti riešila. Takéto konanie vyšetrovateľa, nie je možné nijako ospravedlniť. A preto máme za to, že nie je možné inak rozhodnúť, iba sťažovateľa prepustiť z väzby, aby nezákonný stav ďalej nepretrvával. Len v krátkosti uvádzame, že už na základe doposiaľ uvedených dôvodov, je namieste postup podľa § 224, ods. 1 písmeno h), Tr. por. teda odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi, pretože, vo veci došlo k závažným procesným chybám, najmä boli porušené ustanovenia zabezpečujúce právo obhajoby.“.

Sťažovateľ je toho názoru, že jeho sťažnostné námietky založené na tvrdení o porušení jeho práva na prednostné a urýchlené vybavenie veci vyšetrovateľom v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby, „ktorá bola vyšetrovateľovi doručená dňa 23. 12. 2013, sú dôvodné. Argument sťažovateľa, že žiadosť vyšetrovateľ predložil prokurátorovi až dňa 7. 1. 2014 je preukázaný. Dôvodné je i tvrdenie sťažovateľa, že celková lehota na rozhodnutie o väzbe, ktorá je Ústavným súdom SR i Európskym súdom pre ľudské práva v Štrassburgu akceptovaná sa počíta od okamihu, kedy dôjde orgánom činným v trestnom konaní, ktorým je aj vyšetrovateľ OR PZ, do okamihu, kedy je obhajcovi, resp. sťažovateľovi doručené rozhodnutie krajského súdu o prípadne podanej sťažnosti. Vyšetrovateľ nemôže z lehoty, ktorú ESLP len vo výnimočných prípadoch akceptuje dlhšiu ako 1 mesiac, spotrebovať 16 dní. Vyšetrovateľ teda nekonal urýchlene pretože v danej veci

mal žiadosť o prepustenie bezodkladne odstúpiť prokurátorovi, čo sa nestalo. Takýto postup vyšetrovateľa je neprijateľný a porušujúci práva sťažovateľa.“

Sťažovateľ v sťažnosti v tejto súvislosti poukazuje nielen na rozsiahlu judikatúru ústavného súdu, ale tiež Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a konštatuje, že ani skutočnosť, že tu boli dôvody väzby po celú dobu jej trvania, sama osebe nestačí pre záver, že obvinený bol súdený v primeranej lehote, ak väzba trvala neprimerane dlho, a že *„primeranosť lehoty sa posudzuje podľa rovnakých kritérií, ako primeranosť lehoty konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, t. j. podľa povahy veci, správania strán a správania orgánu štátu. Primeranosť lehoty sa potom posudzuje prísnejšie, ako v prípade čl. 6 ods. 1 dohovoru a vyžaduje sa, aby vnútroštátne orgány postupovali vo väzobných veciach s „osobitným urýchlením.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Okresný súd Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T/158/2013 porušil čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom A. K. na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby.

II. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos/12/2014 porušil čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom A. K. na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby.

III. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos/12/2014 porušil čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom A. K. na rozhodnutie o zákonnosti väzby v súlade s konaním ustanoveným zákonom a s právom na obhajobu.

IV. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos/12/2014 porušil čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom A. K. na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie.

V. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2 Tos/12/2014 zo dňa 04. 02. 2014 zrušuje.

VI. Uznesenie Okresného súdu Námestovo sp. zn. 6T/158/2013 zo dňa 23. 01. 2014 zrušuje a nariaďuje neodkladne prepustiť A. K. z väzby.

VII. Okresný súd Námestovo je povinný zaplatiť primerané finančné zadostučinenie A. K. v sume 2 000 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Konanie o sťažnostiach pred ústavným súdom je navyše ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania iný subjekt bez výslovného návrhu sťažovateľa. Preto tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho v sťažnosti označených práv iným subjektom (orgány činné v prípravnom konaní – okresné riaditeľstvo a okresná prokuratúra) uvedeným v odôvodnení sťažnosti mimo petit návrhu ústavný súd považuje iba za súčasť argumentácie.

II.1 K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru v súvislosti s námietkou neodôvodnenosti a nezákonnosti uznesenia okresného súdu z 23. januára 2014 a uznesenia krajského súdu zo 4. februára 2014

V prvom rade možno z ústavného postavenia ústavného súdu vyvodit' určité obmedzenia pri preskúvaní vecí, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, keďže ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou pôsobiacou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúvať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúvať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Sťažovateľom označené ustanovenia čl. 17 ústavy odkazujú na viacerých miestach na zákon, z čoho vyplýva, že pri posudzovaní jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci,

pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci môže závažné porušenie zákonnosti nadobudnúť ústavnoprávny rozmer, t. j. spôsobiť aj porušenie ústavnosti (m. m. III. ÚS 48/00). Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je preto vo svojej podstate neodmysliteľnou súčasťou ústavou zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Ústavný súd konštatuje, že predovšetkým z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj pri rozhodnutiach týkajúcich sa ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná skutkovými okolnosťami, ktoré by vo svojej podstate mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S týmto východiskom úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť o väzbe na základe konkrétnych skutočností, a nielen na základe abstraktnej úvahy. Účelom záruk vyplývajúcich z čl. 5 ods. 4 dohovoru je zabezpečiť osobám zatknutým alebo inak pozbaveným osobnej slobody právo iniciovať konanie, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti opatrenia, ktorým boli pozbavené osobnej slobody.

Z judikatúry ESLP vyplýva, že konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí mať charakter súdneho konania, ktoré okrem inštitucionálnych záruk nezávislosti a nestrannosti orgánu rozhodujúceho vo veci musí poskytovať garancie procesnej povahy primerané povahe pozbavenia osobnej slobody dotknutej osoby v konkrétnom prípade (napr. rozsudok vo veci Assenov a iní c. Bulharsko z 28. 10. 1998, rozsudok vo veci Wloch c. Poľsko z 19. 10. 2000).

II.1.1 K uzneseniu okresného súdu z 23. januára 2014

Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné

súdy. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť. Sťažovateľ využil svoje právo podať sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd. Existoval teda iný všeobecný súd, ktorý bol príslušný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta v konaní pred ústavným súdom. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.1.2 K uzneseniu krajského súdu zo 4. februára 2014

Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní postupu krajského súdu v napadnutom konaní nie jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel krajský súd v napadnutom konaní, resp. odpovedať na otázku, či malo byť žiadostiam sťažovateľa o prepustenie z väzby a jej nahradením písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal dostatočne a preskúmateľným spôsobom, t. j. tak, aby odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti ústavný súd konštatuje, že uznesením okresného súdu z 23. januára 2014 bolo rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a boli zamietnuté žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby alternatívnymi prostriedkami. Sťažovateľ na neverejnom zasadnutí mal možnosť predstaviť svoje argumenty proti ponechaniu vo väzbe. Táto možnosť bola súdom prvého stupňa daná aj prokurátorovi, ktorý, naopak, uvádzal argumenty svedčiace o tom, že dôvody preventívnej väzby u sťažovateľa existujú.

Ústavný súd poukazuje na to, že pri hodnotení uznesenia krajského súdu vychádzal z toho, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, ale vo vzájomných súvislostiach, pretože z hľadiska predmetu konania (v tomto prípade skúmanie zákonnosti väzby) tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu s potvrdenými závermi prvostupňového rozhodnutia považoval ústavný súd za potrebné zaoberať sa aj odôvodnením prvostupňového uznesenia.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pokiaľ ide o dôvod väzby u sťažovateľa, v tejto súvislosti odkazuje na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 0 Tp 10/2013 z 22. novembra 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 46/2013 z 3. decembra 2013 (ktorými bolo rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 14. februára 2014 a s ktorým sa ústavný súd taktiež oboznámil), v ktorých oba súdy konštatovali existenciu preventívnej väzby a vo vzťahu k sťažovateľovi sa v čase jeho rozhodovania nič nezmenilo.

Okrem toho okresný súd uviedol okolnosti, ktoré by mali svedčať pre záver o tom, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u sťažovateľa naďalej trvajú.

V tejto súvislosti prvostupňový súd konštatoval, že existencia väzobného dôvodu, spočívajúceho v tom, že ak by bol sťažovateľ prepustený na slobodu, mohol by pokračovať v páchaní trestnej činnosti, „*vyplýva priamo z vykonaných dôkazov, na ktoré súd poukázal v predchádzajúcej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia, v súhrne ktorých je dôvodné podozrenie, že obvinený sa dopúšťa trestnej činnosti, pre ktorú na neho už bola podaná obžaloba, pričom trestnej činnosti spočívajúcej v distribúcii drog (predaju, zadováženíu a prechovávaníu omamných a psychotropných látok) sa mal dopúšťať nie len po dlhší čas, ale aj vo veľkom rozsahu, čím si zabezpečoval, ako to vyplynulo z výpovedi svedkov a zaistených vecných dôkazov značné nelegálne príjmy. Z výpovedí spoluobvinených M. F., M. H. a dôkazov, ktoré boli zistené v prípravnom konaní vyplynulo dôvodné podozrenie, že obvinený dokonca figuroval ako hlavný diler drogy a možno tak predpokladať, že distribúciou marihuany si zabezpečoval prevažnú časť svojich príjmov. Preto doba*

páchania trestnej činnosti a jej rozsah a v konečnom dôsledku aj celková závažnosť trestného činu sú skutočnosťami odôvodňujúcimi reálny predpoklad, že obvinený by na slobode mohol pokračovať v páchaní stíhanej trestnej činnosti, v rámci ktorej figuruje ako hlavný dodávateľ marihuany, čomu zodpovedá aj množstvo zaistenej drogy pri osobnej prehliadke obvineného a prehliadke vozidla... v spojitosti s výpoveďou spoluobvineného M. H., ktorý vypovedal, ako sa zaistené drogy dostali do jeho vozidla.“.

Okrem toho prvostupňový súd reagoval aj na návrhy sťažovateľa na nahradenie väzby alternatívnymi spôsobmi, keď uviedol, že „z uvedených dôvodov, vzhľadom na vyššie uvedené – skutočnosti, ktorými súd odôvodnil existenciu preventívnej väzby a povahu prejednávaneho prípadu súd nepovažoval ponúknutý písomný sľub, náhradu väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a ani peňažnú záruku a záruku dôveryhodnej osoby, ktorá dokonca nebola ani podpísaná „dôveryhodnou“ osobou (čo súd vyhodnotil iba ako formálny nedostatok) za dostatočné a rozhodol tak, že žiadosť o prepustenie a návrhy obvineného o nahradenie väzby vyššie uvedenými inštitútmi v celom rozsahu zamietol. Nahradenie väzby tiež neprichádzalo do úvahy, keďže obvinený je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin a z ust. § 80 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že nahradiť väzbu zárukou, sľubom alebo dohľadom je možné iba v prípade, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Z výsluchu obvineného ani z obsahu spisového materiálu však súd nezistil žiadnu takú závažnú okolnosť, v ktorej by spočívala takáto výnimočnosť. Rovnako z vyššie uvedených dôvodov nepovažoval za dostatočné ani nahradenie väzby prijatím peňažnej záruky.“.

Proti uzneseniu okresného súdu z 23. januára 2014 podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej uplatnil totožnú argumentáciu ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu, založenú na námietke nedostatočného odôvodnenia uznesenia okresného súdu a tvrdení, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby bola okresným riaditeľstvom predložená prokurátorovi a následne všeobecnému súdu v lehote nezodpovedajúcej požiadavke prednostného a urýchleného vybavenia veci.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 23. januára 2014 rozhodol krajský súd uznesením zo 4. februára 2014 tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ zastáva názor, že namietané rozhodnutia (okresného súdu aj krajského súdu) sú založené len na formálnych dôvodoch bez ich individualizácie a konkretizácie, čo spôsobuje ich neodôvodnenosť a nepreskúmateľnosť.

Krajský súd, v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných pre rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 23. januára 2014, vychádzal zo skutkového a právneho stavu uvedeného v označenom uznesení okresného súdu, ktorého právne závery v uznesení zo 4. februára 2014 akceptoval, a preto sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Pri preskúmaní uznesenia okresného súdu z 23. januára 2014 posudzoval krajský súd splnenie formálnych, ako aj materiálnych podmienok trvania väzby, pričom v odôvodnení svojho uznesenia zo 4. februára 2014 v tejto súvislosti najmä uviedol:

„Krajský súd preskúmaním predloženej veci zistil, že okresný súd v rámci procesného postupu v konaní, ktoré predchádzalo napadnutým výrokom, dôsledne postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktoré toto konanie upravujú. Dotknuté rozhodnutie zodpovedá stavu veci a zákonu. Nadriadený súd sa stotožňuje s presvedčivým odôvodnením napadnutého uznesenia a v zásade na toto odkazuje. Konajúci súd sa dôsledne a vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre ponechanie obvineného vo väzbe z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z obsahu predloženého spisu je zistiteľné, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Námestovo dňa 13.1.2014 podala na obvineného A. K., M. F., S. K., F. F., M. K. a M. H. obžalobu, na základe ktorej konanie A. K. je právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. b), j) Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené v obžalobe prokurátora Pv 374/2012. Podozrenie, že obvinený A. K. je páchatelom uvedeného obzvlášť závažného zločinu, pre ktorý bolo proti nemu začaté trestné stíhanie

a vznesené obvinenie sa teda zvýraznilo natoľko, že bola na neho podaná obžaloba. Dôvodnosť trestného stíhania obvineného je daná doteraz zabezpečenými dôkazmi, na ktoré poukázal okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti krajský súd ako súd nadriadený sťažovateľa upozorňuje, že rozhodnutie o jeho vine či nevine bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní. V tomto štádiu trestného konania by bolo predčasné hodnotiť dôkazy spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Tr. por. Námietky sťažovateľa, že doposiaľ vykonanými dôkazmi nebolo jednoznačne preukázané, že by páchal trestnú činnosť za účelom ďalšieho predaja zakázaných látok, tak ako mu to kladie za vinu obžaloba, sú teda predčasné a budú predmetom dokazovania v ďalšom konaní. Nadriadený súd sťažovateľa poučuje, že predmetom rozhodnutia o väzbe podľa § 238 ods. 3 Tr. por. je zabezpečenie kontinuálneho pokračovania väzby pred súdom po podaní obžaloby tak, aby väzba pred súdom bola opretá o rozhodnutie súdu a nie o obžalobu podanú prokurátorom, čím sa reaguje na ústavnú požiadavku, aby sa väzba vždy opierala o rozhodnutie súdu.

V zmysle § 238 ods. 3 Tr. por. je potrebné o väzbe rozhodnúť prednostne a urýchlene tak, ako to vyplýva zo znenia samotného § 238 ods. 3 Tr. por., ale aj zo znenia § 2 ods. 6 Tr. por. Za prednostné a urýchlené rozhodnutie o väzbe možno považovať len také rozhodnutie, ktoré je počítané na dni či týždne, nie však mesiace.

V súvislosti s konaním podľa § 238 ods. 3 Tr. por. je žiaduce uviesť, že okresný súd citované právne ustanovenia rešpektoval a v tomto, smere postupoval správne, keď o väzbe obvineného konal a rozhodol 10. deň po podaní obžaloby.“

Krajský súd reagoval na sťažnostné výhrady sťažovateľa, uvádzajúc, že:

„Pokiaľ obvinený v sťažnosti namietal existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., krajský súd z obsahu predloženého spisu zistil, že ako súd nadriadený o väzbe obvineného rozhodoval opakovane, a to uznesením 1 Tpo/21/2013 zo dňa 28. mája 2013, uznesením 1 Tpo/35/2013 zo dňa 17. 9. 2013, a naposledy uznesením 1 Tpo/46/2013 zo dňa 3. 12. 2013. V nadväznosti na tieto uznesenia a v ich súvislosti, po preskúmaní teraz predloženej veci krajský súd dospel k záveru, že i v štádiu po podaní obžaloby nenastali žiadne také nové skutočnosti ani okolnosti, ktoré by boli podkladom pre iný právny záver ako bol vyjadrený v citovaných rozhodnutiach krajského súdu. Treba uviesť, že konajúci súd

v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o trvaní dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa názoru nadriadeného súdu dôvody odôvodňujúce existenciu dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti obvineným sú podrobne rozpísané v dôvodoch napadnutého uznesenia, tieto závery sú zrozumiteľné, logické a vychádzajú zo skutkových okolností prípadu. Krajský súd považuje odôvodnenie existencie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. za postačujúce, kvalifikované a v podstate na toto odkazuje. V závere teda krajský súd uzatvára, že u obvineného A. K. je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. aj v štádiu po podaní obžaloby. V tejto súvislosti považoval krajský súd sťažnostné námietky obvineného za nedôvodné.“

Krajský súd považoval za nedôvodné aj námietky sťažovateľa týkajúce sa odmietnutia jeho ponuky nahradenia väzby zárukou dôveryhodnej osoby, písomným sľubom, dohľadom, resp. peňažnou zárukou, v súvislosti s čím uviedol, že „Všetky tieto zákonné prostriedky umožňujú nahradiť väzbu a je nutné ich vnímať ako protihodnotu za ponechanie obvineného na slobode. Tieto alternatívne inštitúty vyžadujú od obvineného určité aktívne konanie, resp. zdržanie sa presne konkretizovaného konania. Ich úlohou je zabezpečiť u obvineného zákonom požadované správanie. I tu poukazuje krajský súd na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutie okresného súdu a rovnako ako okresný súd uzatvára, že tieto náhradné inštitúty nepovažuje za dostatočné a tak účinné, aby obvinenému v prípade jeho prepustenia na slobodu zabránili pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Vzhľadom na povahu trestnej činnosti, pre ktorú bola na obvineného podaná obžaloba, akýkoľvek procesný prostriedok nahradenia väzby nie je dostatočnou zárukou pre zamedzenie prípadného rizika v pokračovaní trestnej činnosti obvineným.“

Sťažnostné námietky sťažovateľa, podľa ktorých vyšetrovateľ porušil jeho práva na prednostné a urýchlené vybavenie veci v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby, ktorá bola okresnému riaditeľstvu doručená 23. decembra 2013, považoval krajský súd za dôvodné a poukázal na to, že „Argument obvineného, že žiadosť vyšetrovateľ predložil prokurátorovi až dňa 7. 1. 2014 je preukázaný. Dôvodné je i tvrdenie sťažovateľa, že celková lehota na rozhodnutie o väzbe, ktorá je Ústavným súdom SR i Európskym súdom

pre ľudské práva v Štrassburgu akceptovaná sa počíta od okamihu, kedy dôjde orgánom činným v trestnom konaní, ktorým je aj vyšetrovateľ OR PZ, do okamihu, kedy je obhajcovi, resp. obvinenému doručené rozhodnutie krajského súdu o prípadne podanej sťažnosti. Vyšetrovateľ nemôže z lehoty, ktorú ESLP len vo výnimočných prípadoch akceptuje dlhšiu ako 1 mesiac, spotrebovať 16 dní. Vyšetrovateľ teda nekonal urýchlene pretože v danej veci mal žiadosť o prepustenie bezodkladne odstúpiť prokurátorovi, čo sa nestalo. Takýto postup vyšetrovateľa je neprijateľný a porušujúci práva obvineného. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal aj na rozsiahlu judikatúru Krajského súdu v Žiline.

Pokiaľ obvinený v sťažnosti prostredníctvom obhajcu poukázal na porušenie jeho práva na prednostné a urýchlené vybavenie veci (§ 2 ods. 6 Tr. por.) a v tejto súvislosti tiež poukázal nielen na rozsiahlu judikatúru Krajského súdu v Žiline, ale najmä na rozhodnutia Ústavného súdu SR a tiež Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrassburgu, krajský súd uvádza, že uvedená rozhodovacia činnosť mu je známa. Aj tu však treba pristupovať od prípadu k prípadu, a každú vec posudzovať individuálne a vo výnimočných prípadoch akceptovať dlhšiu lehotu na rozhodnutie o väzbe ako jeden mesiac. Výnimočnosť predloženej veci videl krajský súd predovšetkým v závažnosti konania, pre ktorú bola na obvineného podaná obžaloba, vo veľkom rozsahu trestnej činnosti, jej povahe a v neposlednom rade i v počte osôb obvinených pre tak závažnú i trestnú činnosť. Všetky tieto skutočnosti vo vzájomnej súvislosti mali za následok, že konanie o žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu nezodpovedalo požiadavke urýchleného vybavovania väzobných vecí, avšak s ohľadom na výnimočnosť prípadu krajský súd toto nepovažoval za takú skutočnosť, pre ktorú by dospel k inému právnemu záveru ako okresný súd. “.

Sťažovateľ je obžalovaný zo spáchania skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Vo väzbe sa nachádza z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento

skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Sťažovateľ namieta nedostatok splnenia materiálnych podmienok väzby z dôvodu, že nie je dostatočne preukázané, že sa dopustil skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba. Namieta tiež nedostatočné odôvodnenie zákonnej podmienky ďalšieho trvania jeho väzby uvedenej v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pri preskúmaní námietok sťažovateľa mal ústavný súd na pamäti aj to, že účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru aj čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantujú tieto články, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 122/2012), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu zo 4. februára 2014 vo vzťahu k námietkam sťažovateľa dospel ústavný súd k záveru, že predmetné rozhodnutie je potrebné považovať za ústavne akceptovateľné. Krajský súd sa v ňom stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu o dôvode väzby sťažovateľa. Aj keď rozhodnutie krajského súdu z hľadiska rozsahu argumentačných dôvodov nie je obširne, majú na pamäti, že odôvodnenosť rozhodnutia sa zásadne spravuje parametrom kvality, nie parametrom kvantity, je ústavný súd toho názoru, že skutkové okolnosti týkajúce sa odôvodnenia dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vystihol v primeranej kvalite, hoci aj len odkazom na prvostupňové rozhodnutie, pričom reagoval na sťažnostné námietky sťažovateľa. Okrem toho, že krajský súd potvrdil správnosť

skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, súčasne nepovažoval ponúknuté alternatívne spôsoby náhrady väzby sťažovateľa za dostatočnú záruku toho, že po prepustení na slobodu sa nedopustí konania, ktoré predpokladá § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Aj keď krajský súd nebol vo svojich úvahách celkom konkrétny, potvrdil správnosť tvrdení okresného súdu, ktorý popísal skutkové okolnosti a dôkaznú situáciu, z ktorej vyvodil závery o dôvodnosti väzby.

Krajský súd, vychádzajúc z rozhodnutia okresného súdu, ako aj z obsahu spisu, a teda dôkazov zabezpečených v rámci trestného konania vrátane svedeckých výpovedí, uviedol okolnosti, ktoré podľa jeho názoru tvoria skutkový rámec pre uplatnenie zákonných dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosti, na ktorých krajský súd založil dôvody väzby, sa nejavia ako svojvoľné, a to hlavne s poukazom na doterajší rozsah dokazovania, a nejavia sa ani ako neodôvodnené (vzhľadom na dostatočnú konkretizáciu) či výslovne formálne. Ústavný súd je toho názoru, že skutočnosti, ktoré krajský súd v zhode s názorom okresného súdu uviedol, možno spoľahlivo subsumovať pod uvádzané zákonné dôvody väzby.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd zároveň reflektoval na zásadné argumenty sťažovateľa o nedôvodnosti jeho väzby a uvedením vlastnej argumentácie (odlišnej od sťažovateľa) vytvoril rozhodnutie s odôvodnením, ktoré je určité a zrozumiteľné a ktoré zároveň tvorí spoľahlivý a logický podklad na jeho výroky, a to aj v otázke neprijatia písomného sľubu sťažovateľa.

Krajský súd vo svojej argumentácii odkázal na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe sťažovateľa, pričom ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že takýto spôsob formulovania odôvodnenia rozhodnutia možno z hľadiska jeho preskúmateľnosti považovať za ústavne udržateľný (m. m.. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08), aj s ohľadom na skutočnosť, že krajský súd reagoval na sťažnostné námietky sťažovateľa.

Ústavný súd pripomína, že nie je osobitnou preskúmavacou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu je predovšetkým miera namietanej ingerencie do základných práv alebo slobôd sťažovateľa pri zohľadnení okolností konkrétneho prípadu (IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011).

Pretože ústavný súd nezistil relevantné dôvody na uplatnenie svojej právomoci, odmietol sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 T 158/2013, ako aj postupom krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tos 12/2014 v súvislosti námietkou urýchleného rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby

Sťažovateľ v súvislosti s označenými právami namieta, že rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nebolo zo strany všeobecných súdov urýchlené.

V čl. 17 ods. 2 (a 5) ústavy a v čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie z väzby, ak je táto nezákonná (pozri obdobne nález sp. zn. III. ÚS 7/00).

Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavku neodkladnosti rozhodovania

o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

Podľa judikatúry ESĽP väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*bref délai*“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, bod 33 – bod 36, m. m. I. ÚS 18/03).

Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou neodkladnosti a urýchlenia rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napr. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

Vzhľadom na povahu označených práv si ústavný súd na účely zistenia rozhodujúcich okolností vyžiadal na vec sa vzťahujúci spisový materiál okresného súdu

a zistil, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby (z 20. decembra 2013), ktorá bola okresnému riaditeľstvu doručená 23. decembra 2013 a následne predložená prokurátorovi 7. januára 2014, bola okresnému súdu vrátená 7. januára 2014, keď mu bol spis predložený spolu aj so stanoviskom okresnej prokuratúry.

Ďalej ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti:

- 14. januára 2014 okresný súd nariadil neverejné zasadnutie na 23. január 2014, predmetom ktorého malo byť rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, na ktoré v ten istý deň predvolal sťažovateľa, ako aj jeho obhajcu;

- 23. januára 2014 sa na okresnom súde uskutočnilo neverejné zasadnutie, na ktorom okresný súd ponechal sťažovateľa vo väzbe a odmietol alternatívne spôsoby nahradenia väzby ponúknuté sťažovateľom. Zároveň bola zápisnica o výsluchu sťažovateľa spolu s vyhláseným uznesením a jeho odôvodnením doručená krátkou cestou sťažovateľovi, jeho obhajcovi a prokurátorovi. Po poučení o opravnom prostriedku sťažovateľ zahlásil sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil podaním z 27. januára 2014 (doručeným okresnému súdu 29. januára 2014);

- 30. januára 2014 bol spisový materiál spolu s opravným prostriedkom sťažovateľa predložený krajskému súdu na rozhodnutie, ktorý v ten istý deň nariadil neverejné zasadnutie na 4. február 2014;

- 4. februára 2014 krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol;

- 5. februára 2014 dal krajský súd pokyn na doručenie uznesenia zo 4. februára 2014 okrem iného aj sťažovateľovi (doručené v ten istý deň) a jeho obhajcovi (doručené 10. februára 2014).

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodol po 16 dňoch od jej predloženia 7. januára 2014. Krajský súd rozhodol (spolu aj s doručením uznesenia zo 4. februára 2014 sťažovateľovi) po piatich dňoch od predloženia spisového materiálu spolu s opravným prostriedkom 30. januára 2014. Spolu na oboch stupňoch bolo o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby rozhodnuté po 29 dňoch od jej predloženia okresnou prokuratúrou.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Vzhľadom na to, že ani na prvostupňovom súde, ani na súde druhého stupňa doba konania nepresiahla judikatúrou akceptovanú dobu jedného mesiaca väzobného konania na jednom stupni súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014